

# HISTORIAALLINEN AIKAKAUSKIRJA

103. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Juha Sihvola

Toimitussihteeri: Veikko Kallio

Toimittajat: Tiina Kinnunen, Tuomas M. S. Lehtonen, Maria Lähteenmäki, Kimmo Rentola

Hallitus: Heikki Talvitie (pj.), Pirkko Leino-Kaukiainen (vpj.), Pauli Kettunen,

Marjatta Rahikainen, Harri Rinta-aho, Kyösti Tiainen

Ulkoasu: Heikki Kalliomaa

## SISÄLLYS

### Suuntaviivoja

*Juha Sihvola*, Historiantutkimuksen vaikuttavuus 377

### Ympäristön ongelmia

*Simo Laakkonen & Antti Lehmuskoski*, Musta meri. Öljyonnettomuuksien ympäristöhistoriaa Suomessa vuoteen 1969 381

*Petri Juuti*, Ympäristöpalvelujen synty Tampereella 397

### Kulttuurin verkostoja

*Kristina Linnovaara*, Yritysmailman yhteydet taiteen sisäpiiriin 1940- ja 1950-luvulla. Esimerkkinä Suomen Taideakatemian säätiö 411

*Hanna Korsberg*, Uuden kulttuuripolitiikan haasteet ja Valtion teatterikomitea 1945–46 425

### Kolumni

*Jason Lavery*, Euroatlanttisen vuoropuhelun tulevaisuus 435

### Maanpuolustuksen jännitteitä

*Jari Eloranta*, Paljonko on paljon? Perspektiivejä Suomen sotilasmenojen kehitykselle maailmansotien välisellä ajalla 437

*Lasse Laaksonen*, Mannerheimin ja kenraalien risti-irtojen historiografia 456

*Tomi Mertanen*, Maan Turva – henkisen maanpuolustuksen voimatekijä 466

### Katsauksia

*Raimo Salokangas*, Mediahistorian tutkimuskohdetta etsimässä. Aatehistorian materiaalista koh-ti viestintähistoriaa 483

### Keskustelua

*Osmo Jussila*, Määritelmäjuristi historian käsitteiden kimpussa 493

### Syväluotaus

*Jocelyn Parot*, Haudatut muistot. Anamneesi sisäl-lissodan ja siirtokarjalaisuuden leikkauspisteessä 497

### Arvosteluja

Ingrid Bohn, Finland von den Anfängen bis zur Gegenwart. Geschichte der Länder Skandina-viens (*Eino Jutikkala*) 506

Piia Einonen, Poliittiset areenat ja toimintatavat. Tukholman porvaristo vallan käyttäjänä ja val-lankäytön kohteena n. 1592–1644 (*Kimmo Ka-tajala*) 507

Ilkka Nummela, Toiselta Kantilta. Minna Canth lii-kenaisena (*Aura Korppi-Tommola*) 510

Erkki Wessman, Kronstadtin kapina 1921 ja sen perilliset Suomessa (*Mauno Jokipii*) 511

Pia Olsson, Myytti ja kokemus. Lotta Svärd sodas-sa (*Marianne Junila*) 512

Osmo Apunen, Linjamiehet. Paasikivi-Seuran his-toria (*Kimmo Rentola*) 514

Kimmo Rentola, Vallankumouksen aave. Vasem-misto, Beljakov ja Kekkonen 1970 (*Jukka Re-lander*) 515

Jussi Pakkasvirta & Pasi Saukkonen (toim.), Na-tionalismit (*Johanna Valenius*) 518

Philip Short, Pol Pot. The history of nightmare (*Ti-mo Soukola*) 519

### Tiedemaailma

Martti Ruutu, opettaja, laulumies ja tutkija (*Päivö Tommila*) 523

Olli Kaikkonen (*Jorma Abvenainen*) 528

Väitöksiä 529

Kirjoittajat 530

Notes on the contents 531

### Vuosikertahakemisto

533

Kansi: Seiskari 1943. Suomen Kuvapalvelu.